

CINE
**L'últim Altman,
a Berlín**

El veterà realitzador
fa cantar Meryl Streep
a 'A prairie home
companion' **Pàg. 53**

GENT
**Marlon Brando va
ser bisexual**

Un llibre revela que l'actor
va mantenir relacions
amb Burt Lancaster i
Ava Gardner **Pàg. 56**

LITERATURA | JORNADES

Harold Bloom divulga a Nova York el geni de Lluïl

«Catalunya i Espanya són pobles amb gairebé res en comú», assegura el crític

IDOYA NOAIN
NOVA YORK

➔ Als 75 anys, Harold Bloom se salta les seves pròpies normes. El crític literari, escriptor i professor de la Universitat de Yale es proposa no passar de 50 minuts quan ofereix una conferència, però dissabte, al Poets House de Nova York, va anunciar que faria una excepció. En el marc d'un simposi de poesia que tancava els actes d'un mes de desembarcament cultural de Catalunya a Nova York, l'autor d'*El cànon occidental* es disposava a oferir una lectura titulada *Ramon Llull i la tradició catalana*, i necessitaria una hora per fer el seu treball. Van ser 60 minuts de lúcida anàlisi literària i elogi de qui va anomenar «el Cervantes de Catalunya». També hi va haver temps de parlar d'Ausiàs March i Salvador Espriu. I hi va haver espai per als comentaris polítics.

«La vida de Ramon Llull és tan improbable que resulta temptador veure'l com el Don Quixot català, un personatge literari més que un personatge històric –va començar dient Bloom–. Però és, de fet, el Cervantes de Catalunya, el seu Goethe, el seu Dante o el seu Chaucer, el creador que inaugura un llenguatge literari i així funda una tradició».

Bloom va definir Llull com «un escriptor fascinant i difícil» que en la seva obra té com a «qualitat més característica l'eloqüència». Va assegurar que «la seva originalitat continua sent tan enorme que un només la pot entendre buidant la ment de clixés» i va parlar de «la seva naturalesa ambivalent i ambigua» com a element crucial en l'obra de l'autor.

◉ «EL REI GEORGE»

Llull va ser la porta perquè Bloom entrés a parlar del seu propi país, «actualment dirigit per un règim teocràtic i militarista. El nostre líder –va prosseguir referint-se al president George Bush– és algú semialfabetitzat que assegura que el conseller delegat Jesucrist és el seu filòsof favorit i que diu que la seva croada a l'Iraq és una missió de Déu. Clarament, val més viure sota la monarquia del rei Joan Carles que sota la del rei George».

Però Llull «un d'aquells estranys

► El crític literari Harold Bloom, durant la seva conferència sobre Ramon Llull a la Poets House de Nova York.

EL PENSADOR COMPARA LLULL AMB GOETHE, CERVANTES I DANTE

«genis universals» –va ser, abans que res, el pretext perquè el pensador novaorquès parlés de Catalunya. Bloom va recordar la seva primera visita amb la seva dona el 1958 a Barcelona, llavors una ciutat «en estat de mort vivent, amb metralletes apostades a l'estació de tren». I va

rememorar l'exuberant ciutat que van trobar quan van tornar a principis del segle XXI. «Sóc un professor i no un polític, però si fos català desitjaria que el meu país fos independent d'Espanya, encara que sé que econòmicament seria inviable», va dir llavors.

Després de la conferència de dissabte, en unes declaracions als mitjans, Bloom va insistir en aquesta idea. «Són dos pobles amb gairebé

res en comú. Els costums són diferents, el temperament és diferent i els llenguatges són diferents», va afirmar. Tot i que va confessar no saber gran cosa de la polèmica creada a Espanya sobre l'Estatut va assumir que qualsevol problema «serà resolt perquè ningú pot guanyar».

Abans havia tancat la seva lectura amb elogis i certa nostàlgia. «Catalunya és una cultura autònoma que legalment és part de la monarquia

LES ACTIVITATS

FER VISIBLE LA CULTURA CATALANA

➔ La lectura de Harold Bloom va ser el punt final per a un mes d'activitats organitzades a Nova York per l'Institut Ramon Llull en col·laboració amb organitzacions com l'Institut Cervantes o la Film Society del Lincoln Center. Unes jornades que durant un mes han intentat fer visible a Nova York la cultura catalana a través d'exposicions, de conferències, de lectures i de projeccions.

«Aquests són actes relativament modestos i no ens fem il·lusions que canviï el coneixement que hi ha sobre Catalunya als Estats Units i a Nova York, però ha sigut com fer un gran pas endavant», va assenyalar Xavier Folch, el director de l'Institut Ramon Llull, que va anunciar que estan avançant les converses perquè es faci realitat el «seriós projecte» d'obrir aquest any una seu de l'Institut a Nova York, igual que es pretén fer a París.

«Això és com anar posant petites pedres per arribar a construir un camí», va assegurar Folch, que va destacar la presència en els actes de l'últim mes d'un personatge com Harold Bloom, la conferència del qual serà editada i distribuïda gratuïtament en anglès, alemany, català i castellà.

espanyola, però hi ha diferents catalunyes: la Mallorca de Llull, la València de March, la Barcelona d'Espriu, i llocs on em temo que no anirà mai ara que sóc vell –va dir–. Pocs pobles són tan devots del millor de la seva imaginativa literatura com els catalans. I Barcelona en particular és una ciutat de ciutats, com Nova York, Roma o París, i en el que més s'assembla a totes és que és una ciutat d'imaginació». ◉